



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jacobi Sadoleti Card. Et Episcopi Carpentoractensis Viri
Disertissimi, Opera quæ exstant omnia**

Sadoleto, Jacopo

[Francofurti], 1607

XII. Iac. Sadol. S.R.F. Card. Francisco Quignonio Cardinali sanctæ Crucis
S.P.D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69244](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69244)

Multa murea benevolentia postulat, cum tibi defero quicquid
me est, aut opis ad leuandum, aut ingenij ad consolandum in-
commodum tuum, tum tibi imprimis hoc esse persuasum volo,
nemine te habere fortasse, qui tui amantior, quam ego sim, esse
possit. Qui vero fidelius aut constantius amicitiae memoriam
recusat, habere te quidem certe neminem. Vale. Romae, V. Idus
Novembrii, M. D. XLVI.

X I.

JACOB. SADOLETUS S. R. E. CARD.

Idem Petro Carafa, S. R. E. Cardinali S. P. D.

MAXIMA cum animi mei latitia legissem tuas literas (si-
gnificabant enim humanitatem & benevolentiam erga me
eam, quam in alleuando fidei meae onere adhibuisses: quod ego
tuum imprimis erga me officium a tua virtute & prudentia postu-
laui) mihi eadem ad me litera detulissent querelam quandam
molestiarum, quas sustines, & non obsecrum iudicium
dolens tui, quae video tibi in animo exortum propter temporum
calamitates, quibus & intus & extra sic premimur & vrgemur, vt
consolationem vllam vix possit quisquam, quamuis sapiens, in-
uenire. Sed ego qui ad dandum tibi consilium aptus non sum, ta-
men conhibeo te, cum temetipsum respexeris, nec exijs quae extra
te, sed quae in te ipso sunt, expendaris, multas repetiturum ad te
eccliam vias. Omnino cuncta & ad impetu hostium infesta,
& seditionibus, ac sectis, quae inter nos ipsos ardent, grauius vexa-
ta sunt: ac mihi praesertim hominum, qui vbiq; sunt his temporibus
ac moribus vehementer infensus. Sed tamen in quo culpa no-
stra non est, ad animo aequo omnes ferre debemus. Sed non ingre-
ditur ad disputandum, neq; tibi meam sapientiam ostentabo, quae
proctus nulla, magisq; ea mihi abs te est metuenda. Quod partium
est meorum & mei muneris, id facere conabor: vt tibi agam pro
tuo erga me singulari merito gratias, quas equidem habeo agoq;
maximas rety obsecro: vt quae restant ad res illius monachorum
ordines, qui meae fidei crediti sunt, constituendas, eodem quo in-
firmis consilio prudentiaque gubernes: quo quidem nihil mihi
accidere potest gratius. Vale. Carpent. II. Nonas Septemb. 1559.

XII.

JAC. SADOL. S. R. E. CARD. FRAN-

cisco Quignonio Cardinali sanctae Crucis S. P. D.

Quas postremas accepi a te literas, eis non respondi, quo-
niam tu ex Vrbe per aestatem in alia loca salubriora seces-
sas.

feras. quod mihi idem facere fuit necesse. Et sane ipsis in calibus difficilis esse solet scribendi, & quippiam accuratus ageratio. Nunc aestate exacta, cum frigidiora tempora etiam maris aliquanto aduenerint, quam soleant, ego que ad interitum mea studia reuerti cogitem, nihil mihi prius faciendum penam quam vt ad te darem literas: primumque gratias agerem de recognitione tue erga me voluntatis, quam ego mihi beatus iam pluribus in rebus iam expertus sum: quas quidem tibi debeo & ago maximas. Deinde etiam tibi amantissime suscipere aliquando ad Urbem me referrem, eas dicerem causas, que hic retineant: vt neque tuo prudentissimo consilio, neque tibi obtemperandi voluntati satisfacere tam cito possim. Nec cum mea istic presentia aut nullius omnino, aut parui contentamenti in rebus publicis sit: eadem hic his populis non solum commoda est, verum etiam salutaris. Quod enim vel ad religionis normam, vel ad pacem concordiamque inter ipsos pertinet, non leue habet pondus mea apud eos hortatio & autoritas. Deinde multa alia sunt pastoris boni officia, que hic pratere melius quam absens exequi possim: imprimisque hac ceteris annonam, cum impendere fames videatur, compluribus exferre opem potero. quod, Romam si essem, facere certe non possem. Vectigalia enim ecclesie mee, que per se magna non tribuant tamen hic mihi aliquid ad alii subueniendum facultatis: que si in Vrbe domicilium haberem, ne mea quidem ipsius familie necessitati sufficerent. Quod etiam ipsum per se considerandum est, quomodo Romam in hoc tanto honore, sine solida vite adiumentis, que in re familiari & vectigalibus annuis partibus, retineri dignitas possit: presertim cum alienis opibus me re profus indignum ducam. Hec me Pater amplissime, Respice me, adhuc hic detinent. Nec tamen hac cum ego narro, aut aut flagito a quopiam quicquam: non enim meus hic mos, mea vnquam flagitatrix fuit natura: sed eius torrens quare que ad manum sunt, bene & liberaliter vti, semper magis propius viri esse existimaui. Pontificem porro maximum, cui me totum debeo & iam dudum tradidi, video ipsum carere hac distributa ecclesiastica vectigalia facultate, principibus omnia ad sumbitrium trahentibus: quibus me subiicere, & ad eorum accedentes, consilium non est. Nec tamen ita vrgere cupiditate habendi, vt non hoc statu, in quo sum, possim esse contentus. Vnde enim inter hos populos & diligens eos patria charitate: & si videri mihi videor) ab eisdem etiam dilectus. Que amoris meo consensio vitam beatam facit: presertim cum est ad Deum, & summum bonum relata. Quos ego nunc populos tue communitatem fidei, iusticie, integritati, est necesse. Illi enim ad Vrbe

penitiam mereant, quò doceant summum Pontificem de incom-
modis provinciæ, quibus illa premitur. Eos igitur tuæ æquitati
& sapientiæ ita trado atque commendo, ut maiore animi studio
commendare non possim. Quicquid certè in illos beneficij, pa-
trocinij, auxilij, contuleris: id mihi sic futurum est gratum, ut ex
tuis præsentis erga me meritis, hoc vel maximè semper omnium
sim dedicaturus. Vale. Carpentor. pridie Nonas Octob. 1339.

XIII.

IACOB. SADOLETUS S. R. E. CARD.

Dionysio Cardin. Sancti Marcelli, S. P. D.

Ad eam voluptatem, quam acceperam ex amplificatione
Acce dignitatis, (quòd iste honos cum similibus tui, hoc est
doctis viris prudentibusque defertur, gaudere semper soleo) ac-
cedit claritas literarum tuarum, quæ me ita affectit, cum com-
memoratione tui, pristini erga me animi, tum declaratione præ-
sentis voluntatis: ut ego, qui te antea tacito potius quodam de
tua virtute iudicio, quæ aperta amoris significatione diligebam,
quòd nulla admodum inter nos intercellerat consuetudo: nunc
existens tuis, tam amanter, tamque honorificè de me scriptis,
non amem solum, sed tanquàm amicissimum, & familiarissimum,
omni animi mei studio & benevolentia te amplectar. Equidem
fratrem optime de te, nec tam mea sponte, (non enim fuerat
invenire inter nos, egoque multis & magnis meis difficultatibus
abstractus, diutius in Urbe esse non potui) sed eorum testimonio,
quos ego vehementer cum probarem, intelligebam ab illis te
quod probari. E quibus vir clarissimus, & mihi quoad vixit ami-
cissimus Symoneta, multa mihi narrare de te solitus erat. Sed
iam nullum amplius quæro de te testimonium: tuæ enim virtutis,
tuis ingenij, tuæ humanitatis, satis mihi graues & certas literas
tuas mihi testes. Quæ ita scriptæ sunt, ut neque ornatus in verbis,
neque in hæcensis prudentia desit. Quamquàm in eis mihi tu quidem
plurimum, quæ ego intelligo me posse sustinere. Sed hoc amori
in merito assignandum est, & illi, de qua modò locutus sum, hu-
manitati. Quod autem ad amicitiam fidem pertinet, quæ iam inter
nos de pro collegio, & pro similitudine studiorum debet esse insti-
tuta, atque cõiuncta, primum de isto honore, qui in te iure ac merito
collatus est, tibi gratulor, deq; eodè mihi gaudeo: si quidè omnia
inter amicos cõmunicatio esse debet. Deinde me metipsum
tuis, & mea omnia studia, omnemque benevolentiam ita defero
atque trado, ut sim gratissimè habiturus, si tu in eis, à quibus te diligi
petas, me Principe loci velle obtinere duxeris. Quæ ego animè
cum ceteris tuis virtutibus & ornamentis debeo, tum ei præcipuè,

Y 2 quæm